

Kruiden volgen van zaadje tot diepvriesverwerking

Justine Dewitte

Kruiden wekken veel interesse bij telers, maar zijn er écht wel kansen binnen dit segment? Samen zochten we dit uit tijdens een studienamiddag waarbij er zowel bij de teler als bij de verwerker een kijkje genomen werd. Beide bedrijven vertelden openlijk hun ervaringen, kansen en knelpunten.

Te Vladslo ligt één van de twee zetels van het verwerkingsbedrijf van diepvrieskruiden HerbaFrost. Opvallend is dat de oppervlakte van het bedrijf behoorlijk beperkt is, in tegenstelling tot de tonnages die verwerkt worden. Peter Vanasten, bedrijfsleider van HerbaFrost, gaf de telers kort en bondig informatie door. Volgens Peter zijn er, zowel gangbaar als bio, nog heel wat marktmogelijkheden voor bepaalde kruiden. Indien je hier als teler wil op inpikken en tot contractteelt wil overgaan, zijn er bepaalde voorwaarden vooraleer samenwerking mogelijk is, bijvoorbeeld de afstand van perceel tot vestiging. Deze afstand is afhankelijk van het soort kruid, de oogstomstandigheden,

De praktische samenwerking tussen teler en verwerkingsbedrijf gaat van rassenkeuze tot en met oogst. HerbaFrost geeft aan voor welke kruiden een afzet is. Hierbij is het van wezenlijk belang dat dit tijdig gebeurt zodat de teler voldoende tijd heeft om te beslissen of hij dit al dan niet wil doen en indien nodig om zijn machinepark af te stemmen op de teelt. Het verwerkingsbedrijf bepaalt de rassenkeuze en doet een gezamenlijke zaadaankoop. Hierdoor wordt een continue kwaliteit gewaarborgd naar smaak van de kruiden, aangezien desmaak behoorlijk rasafhankelijk is. Afhankelijk van het soort kruid wordt geplant of gezaaid. In het overgrote deel van de gevallen wordt volle veld gezaaid; bij biologische teelt vaker iets verder uit elkaar dan in gangbaar zodat er voldoende schoffelruimte is. Het zaaien kan al dan niet door loonwerkers gebeuren. Het oogsttijdstip wordt theoretisch vastgelegd door HerbaFrost; eenmaal het kruid bijna oogstklaar geeft de teler een seintje. De oogst en het transport naar het verwerkingsbedrijf gebeurt steeds in samenspraak met HerbaFrost. Daar het oogsttijdstip voor een

groot deel de opbrengst en de kwaliteit van het gewas bepaalt, is goede planning van beide partijen uiterst belangrijk. Voorwaarden voor het leveren van een product zijn bijvoorbeeld een beperkt aantal bruine toppen in bieslook, onkruidvrij gewas, residuloos, ... Eenmaal de oogst toekomt bij HerbaFrost, wordt onmiddellijk overgegaan tot de verwerking. Het ganse proces is zo goed als volledig computergestuurd. Er komt slechts een heel beperkt aandeelhandenarbeid aan te pas. De kruiden worden vanuit de containers in een dun laagje op een transportband gebracht. Daar worden deze enkele keren gewassen om uiteindelijk de vriestunnel in te gaan.

Trapsgewijs worden de kruiden op drie verschillende vriestemperaturen gekoeld. Uiteindelijk wordt een al dan niet gesneden product verkregen dat in bulk wordt verpakt. Door een bedrijfseigen techniek blijven de kruiden niet aan elkaar kleven als een blok.

Indien nodig worden kleine zakjes kruiden gevuld. Uiteraard dient de biologische oogst en verwerking afgestemd te worden op het gangbaar verwerkingsproces. Bij aanvang van de bio verwerking dient de lijn volledig schoongemaakt te worden.

De teler, Hugo Claes van het bedrijf 't Levend Land, is één van de pioniers in het telen van biologische industriekruiden. Met talrijke kruidensoorten werd reeds geëxperimenteerd tijdens de 36 jaar lange carrière van de teler. Dit jaar heeft Hugo basilicum, zuring, rucola en dille in het teeltplan. Tevens heeft hij ook 7 ha bieslook staan, een meerjarige teelt. In totaal komt dit neer op 15 ha kruiden en 5 ha groenteteelt voor de industrie. Hugo weet ons de kneepjes van het vak bij te brengen. Belangrijke aspecten om mee rekening te houden alvorens te starten met de teelt van kruiden zijn onder andere een voldoende grote watervoorraad, één of meerdere valse zaibedden om de onkruiddruk onder controle te houden en een aangepaste mechanisatie. Al doende leert men, zoveel werd duidelijk tijdens het bezoek. Zelfs nu nog neemt Hugo frequent nieuwe teelten bij in z'n teeltplan. Sinds dit jaar is hij gestart met het telen op bedden en reeds enkele jaren is hij overgestapt naar niet kerende bodembewerking.

Tijdens de winter en het vroege voorjaar is hij vaak bezig met het aanpassen en ombouwen van zaai- en schoffelmachines, het uittesten van zaaischijven en het op punt stellen van wiedeapparatuur. Tijdens de teelt zijn tijdig schoffelen en wieden heel belangrijk voor biologische industriekruidenteelt. Onkruid wordt immers niet getolereerd in de oogst. Bij bieslook bijvoorbeeld wordt gemiddeld tussen elke oogst 3 maal geschoffeld en 3 maal met de wiede gepasseerd. Manueel wieden en/of schoffelen blijft zo goed als in elke teelt een noodzaak. Bij bepaalde teelten wordt het wiedbed gebruikt. Bieslook telen heeft Hugo ondertussen reeds heel goed onder de knie. Het veld staat er voorbeeldig bij, helaas loopt de afzet stroef. Daar dit een meerjarige teelt is, is de jaarlijkse afstemming van vraag en aanbod niet altijd even makkelijk. Het telen van de rucola ging heel vlot; het snel groeiend gewas bleef het onkruid voor. Wellicht staat ook een contract voor een najaarsteelt kruiden dit jaar nog op zijn programma.

Dat het verhaal van teler en afzet niet volledig met elkaar strookt is niet zeldzaam in de land- en tuinbouwsector. Ook binnen de industriële kruidenwereld, waarbij geteeld wordt voor de diepvriesindustrie, is dit niet anders. Toch liggen er mogelijks kansen binnen deze sector. Heel belangrijk zijn uiteraard goede afspraken tussen teler en afzet.

Europees Fonds voor plattelandsontwikkeling
Europa investeert in zijn platteland

Provincie
Oost-Vlaanderen
Het Samenwerken

bio ZOEKT*
BOER

bio zoekt
keten

Contactpersoon: Justine Dewitte (PCG)

Tel: +32 (0)9 9 381 86 86

E-mail: justine.dewitte@proefcentrum-kruishoutem.be